

วิถีสร้าง 'คน' ศิริราช

คิดถึงส่วนรวม-ซื่อสัตย์-รับผิดชอบ

ปี 2565 ถือเป็นก้าวสำคัญของโรงพยาบาลศิริราช และคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เนื่องจาก “ศ.นพ.อภิชาติ อัครมงคลกุล” ขึ้นดำรงตำแหน่งคณบดีคนใหม่ ตั้งแต่วันที่ 20 ก.ค. 2565 ด้วยการรับไม้ต่อจาก “ศ.นพ.ประสิทธิ์ วัฒนาภา” ที่หมดวาระตั้งแต่เดือน ก.ย. 2565

“ศ.นพ.อภิชาติ” ประกาศเป้าหมายใหม่อย่างชัดเจนว่าจะนำพาศิริราชก้าวสู่ Smart Hospital พร้อมยกระดับการรักษา และให้บริการแก่ประชาชนดีขึ้น อีกทั้งยังวางเป้าหมายให้คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เป็นโรงเรียนแพทย์อันดับหนึ่ง ผลิตบุคลากรทางการแพทย์ที่มีจรรยาบรรณ และมีทักษะการเป็นผู้นำสูง

ทว่าก่อนเข้าดำรงตำแหน่งคณบดีคณะแพทยศาสตร์ “ศ.นพ.อภิชาติ” ทำงานกับศิริราชมาเป็นระยะเวลามากกว่า 35 ปี ทั้งยังเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์และกายภาพบำบัดที่ศิริราช รวมถึงเคยเป็นแพทย์ผ่าตัดกระดูกเนื้อเยื่อ และผู้เชี่ยวชาญด้านมะเร็งเนื่องจากกระดูกมาตั้งแต่ปี 2530

“ภารกิจของผมคือดูแลคนไข้ ดูแลชีวิตของคน พร้อมกับสอนนักศึกษาแพทย์ให้ออกไปดูแลคนไข้ในทุก ๆ พื้นที่ของประเทศไทย สิ่งที่ผมพยายามปลูกฝัง

ศ.นพ.อภิชาติ อัครมงคลกุล

นักศึกษาแพทย์ทุกคนคือการเป็นแพทย์นั้นใคร ๆ ก็รัก เราคือผู้ให้ คนไข้คือผู้ที่มีความยากลำบาก เขาถึงมาหาเรา ดังนั้นจึงต้องระลึกเสมอว่าเราเป็นผู้โชคดีที่ได้ช่วยชีวิตเขา แม้ว่าอาชีพนี้จะมีความเหนื่อยยาก ลำบาก ควบคุมยากในบางกรณี แต่เราต้องเห็นใจ เข้าใจทุกชีวิต สิ่งเหล่านี้คือผมพยายามสอนลูกศิษย์เสมอ และสิ่งที่ศิริราชปลูกฝังลูกศิษย์ทุกคนคือเมื่อไปไหนก็อย่าลืมเอาใจศิริราชไปด้วย”

ศิริราชซุกกฤษฎ์ “AIR” สร้างคน
“ศ.นพ.อภิชาติ” กล่าวต่อว่า หัวใจหลักที่คนศิริราชยึดมั่นทั้งองค์กร ไม่ว่าจะแก่นักศึกษา บุคลากรด้านต่าง ๆ คือ “AIR” ซึ่งมาจากตัว R คือ responsibility หรือความรับผิดชอบต่อทุกคนต้องรู้ว่างานของตนเองคืออะไร ต้องทำงานของตนเองให้ดีที่สุดด้วยทักษะความรู้ประสบการณ์ที่มี ตามมาด้วย I คือ integrity ความซื่อสัตย์ สุจริต บนฐานข้อมูลที่แท้จริง และ A คือ altalism การคิดถึงประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้นไม่ว่าจะทำอะไรคนศิริราชต้องนึกถึงประชาชน เพราะเราต้องการสร้างความเชื่อมั่นให้กับองค์กรของเรา

“ผมเข้มารับไม้ต่อจากนายแพทย์ประสิทธิ์ ภารกิจที่ผมดำเนินต่อจากนี้คือการเพิ่มคุณค่า และการให้บริการที่เป็นเลิศกับผู้ป่วย ด้วยการเสริมเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยดูแลคนไข้และเทคโนโลยีนั้นต้องมีความเหมาะสมแม่นยำ และคุ้มค่า อีกทั้งยังต้องเป็นโรงเรียนแพทย์ที่สร้างหรือผลิตบัณฑิตแพทย์ให้มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ มีจริยธรรม และเมื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะอยู่ตรงไหนของประเทศไทย เขาจะต้องภาคภูมิใจในฐานะนักศึกษาแพทย์ของศิริราช”

เติมผู้นำสร้างบัณฑิตแพทย์

ในส่วนของการสร้างบัณฑิตแพทย์ “ศ.นพ.อภิชาติ” กล่าวว่า ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงเยอะมาก ทุกอาชีพต้องปรับเปลี่ยนบทบาท ดังนั้น คนที่เรียนแพทย์จบไปต้องมีทักษะความเป็นแพทย์ที่สามารถดูแลคนไข้ได้ทุกโรค คือต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ที่ วินิจฉัย โดย

เราต้องเห็นใจ เข้าใจทุกชีวิต
ผมพยายามสอนลูกศิษย์เสมอ
และสิ่งที่ศิริราชปลูกฝังลูกศิษย์ทุกคน
คือเมื่อไปไหนก็อย่าลืมเอาใจศิริราชไปด้วย

การใช้ข้อมูลที่ได้จากการซักประวัติ ตรวจร่างกาย ส่งห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมให้ยาที่เหมาะสมกับโรค ไม่ทำให้ผู้ป่วยเกิดภาวะแทรกซ้อน ถ้าเป็นแพทย์ผ่าตัดก็ต้องผ่าตัดดี แก้ไขได้ รู้จักกายวิภาคทั้งก่อน และหลังผ่าตัด นอกจากนั้นจะต้องรู้ว่าถ้าเกิดข้อแทรกซ้อนแล้วจะรักษาอย่างไร แน่ใจว่าถ้าไม่รู้ หรือไม่มีความสามารถต้องรู้จักวิธีการส่งต่อไปในที่ เขามั่นใจว่าจะดูแลคนไข้ได้ นี่คือทักษะพื้นฐานของการเป็นแพทย์

“สิ่งที่เพิ่มเติมคือทักษะซอฟต์แวร์สกิล ผมอยากให้นักศึกษาแพทย์ทุกคนมีความเป็นผู้ นำ สามารถตัดสินใจได้ดี อยากสอนให้รู้จักการทำงานเป็นทีม เพราะความเป็นแพทย์ไม่มีทางที่จะทำงานคนเดียวได้ ไม่ว่าจะแพทย์ด้านไหนก็ต้องทำงานกับพยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล นักกายภาพบำบัด นักสังคมสงเคราะห์เพื่อดูแลคนไข้อย่างต่อเนื่อง และรู้จักการสื่อสารจะพูดกับญาติผู้ป่วยอย่างไร และที่สำคัญต้อง active learning เรียนรู้ตลอดเวลา เพราะปัจจุบันเทรนด์ของโลกเปลี่ยน ไม่ว่าจะอาชีพไหนต้องหมั่นเรียนรู้เพิ่มเติมทักษะอยู่เรื่อย ๆ”

อีกหนึ่งทักษะที่สำคัญคือ mega skills เป็นสกิลที่จะช่วยให้เรามีความก้าวหน้าในชีวิต หมายความว่าเราต้องรู้จักตัวเราเองว่ามีจุดอ่อน จุดแข็งอะไร ต้องการอะไร เมื่อเรารู้จักตัวเราแล้ว เราถึงก้าวข้ามออกไปข้างนอก เพื่อไปช่วยเหลือคนอื่น ตรงนี้เน้นทักษะที่คนยังพูดถึงไม่มาก และเมื่อเรารู้จักตนเองแล้ว

สุดท้ายเมื่อเราผิดพลาด เกิดปัญหาจะต้องรีบแก้ไข เพื่อให้กลับมาเป็นตัวของตัวเองให้ได้มากที่สุด จะต้องไม่จมปลักกับปัญหานั้นอยู่นาน เราต้องมีความฉับไวในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทันที”

ขยายศูนย์ผู้สูงอายุที่สมุทรสาคร

อีกภารกิจสำคัญคือการขยายพื้นที่บริการ “ศ.นพ.อภิชาติ” เล่าเรื่องนี้ให้ฟังว่าศิริราชมีคนไข้มหาศาล ปัจจุบันมีคนไข้เข้ามาใช้บริการที่โรงพยาบาลเฉลี่ยถึงวันละ 10,000 คน หรือประมาณ 4.2 ล้านคนใน 1 ปี เราพยายามวางแผนการรักษาอย่างต่อเนื่องว่าจะทำอย่างไร เพราะนอกจากที่ศิริราชแล้ว ยังมีโรงพยาบาลศิริราช ปิยมหาราชการุณย์ และศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก ซึ่งตั้งใจทำให้เป็นศูนย์การรักษาโรคเฉพาะทาง เช่น ศูนย์อุบัติเหตุ แต่การจะเป็นศูนย์อุบัติเหตุได้ ต้องมีความพร้อมทั้งคนและระบบ เช่น ความพร้อมของแพทย์ต้องมีคลังเลือดเพียงพอ มีพยาบาลที่มีทักษะดูแลคนไข้ฉุกเฉินได้ และมีไอซียู มีห้องผ่าตัดที่พร้อม ที่สำคัญอีกอย่างคือเราอยากพัฒนาให้เป็นศูนย์อื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง อันเป็นแนวทางที่เราจะก้าวต่อไป นับว่าเป็นความท้าทายอย่างมาก

“ในปี 2566 เราจะขยายอีกพื้นที่เรียกว่าศูนย์วิทยาการเวชศาสตร์ผู้สูงอายุระดับชาติที่ จ.สมุทรสาคร ตรงนี้จะเป็นที่รองรับผู้สูงอายุที่เคยเป็นผู้ป่วยหนักจากศิริราชมาอยู่ที่นี่ เพื่อทำการฟื้นฟูเพราะคนไข้บางรายไม่สามารถทรงตัวได้

แต่เนื่องจากที่ศิริราชมีจำนวนคนไข้มาก เราจึงอยากให้มีสถานที่รองรับเฉพาะ คนที่มีอาการหนัก มีการวางแผนว่าจะให้ศูนย์ผู้สูงอายุเป็นแหล่งฟื้นฟูผู้ป่วย นอกจากนี้ ยังตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะเป็น ศูนย์สอนลูกหลานให้รู้จักวิธีดูแลพ่อแม่ ของเขา เพื่อจะได้มีพื้นฐาน มีศาสตร์ในการดูแลผู้สูงอายุอย่างแท้จริง”

โดยศูนย์ผู้สูงอายุแห่งนี้ “คุณวารุณี อยู่ขุนทรัพย์” เป็นผู้ใจดีมอบที่ดินให้ 24 ไร่ พร้อมงบประมาณ 200 ล้านบาท ท่านระบุว่าอยากให้ผลิตบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญดูแลผู้สูงอายุ เป็น ศูนย์วิจัยนำเสนอรูปแบบ

19

ต่อจากหน้า 20

“ศิริราช”

การดูแลผู้สูงอายุที่ถูกต้อง และเป็น สถานที่สำหรับระยะฟื้นฟูผู้ป่วย ซึ่ง เป็นเป้าหมายที่ท่านอยากให้ทำ เราจึง พร้อมใจทำตามคำมั่นของผู้ให้

เพราะวิสัยทัศน์ของเรา อะไรที่มี ประโยชน์ถ้าศิริราชทำได้ก็จะทำ ทำไม่ได้ ก็ปฏิเสธ เพราะเงินทุกบาททุกสตางค์ที่ คนบริจาคให้ผ่านศิริราชมูลนิธิ เราทำตาม วัตถุประสงค์ผู้ให้ ดังนั้น ใครบริจาคจะ ต้องระบุวัตถุประสงค์ว่าอยากให้ช่วยใคร ช่วยคนไข้ ช่วยนักศึกษา ทำงานวิจัย หรือ สร้างอาจารย์ เวลาเบิกจ่ายจะเบิกตาม วัตถุประสงค์ของคนบริจาค นอกจากนี้

ยังร่วมกับผู้ประกอบการศูนย์การค้า และห้างสรรพสินค้าบ้างแล้วในการ ขยายบริการรูปแบบใหม่ เพื่อรองรับ กลุ่มคนไข้และประชาชนในทุกระดับ เพื่อเน้นการเข้าถึงง่ายในด้านบริการ และเป็นการดูแลในเชิงป้องกัน

“สิ่งสำคัญที่เรายึดมั่นคือไม่ว่าจะไป เปิดบริการที่ไหนสิ่งที่จะต้องระมัดระวัง คือแบรนด์ของเราต้องไม่ตกมาตรฐาน กล่าวได้ว่าแบรนด์ของศิริราชต้องไปพร้อม กับคนศิริราช คนต้องพร้อม คนของเรา จบออกไป ต้องดูทักษะ ประสบการณ์ จิตสาธารณะ ระบบเป็นเรื่องง่าย แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือคน”

คนของศิริราชต้องมีความสุข

“ศ.นพ.อภิชาติ” กล่าวทิ้งท้ายด้วยว่า ศิริราชมีพันธกิจหลากหลาย แต่โดยรวม แล้วเราหวังจะเป็นสถาบัน เป็นองค์กร ที่คนไทยเชื่อมั่น เราอยากเป็นผู้นำ สามารถชี้แนะสังคม เป็นต้นแบบด้าน การแพทย์ เราไม่อยากจะให้ประชาชน เสียความศรัทธาในแบรนด์ของศิริราช การพัฒนาศูนย์ต่าง ๆ องค์กรความรู้ ต่าง ๆ เราต้องทำให้เกิดความเชื่อมโยงกัน ซึ่งภารกิจที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ อาจจะ เหนื่อย แต่ผมเชื่อว่าเหนื่อยกายไม่เท่าไร ขอแค่บุคลากรทุกฝ่ายของเราอย่า เหนื่อยใจก็พอ เพราะผมอยากให้ทุก คนอยู่กับศิริราชอย่างมีความสุข และ เติบโตไปพร้อมกัน